

عنوان مقاله:

سیاست و شهرنشینی در قفقاز پیشا استعماری: نقش عامل سیاست در تحول حیات شهری شماخی در سده دوازدهم/هجدهم

محل انتشار:

دو فصلنامه تحقیقات تاریخ اجتماعی، دوره 8، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسنده:

جواد مرشدلو - استادیار گروه تاریخ، دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

در مقاله حاضر تلاش می شود تا با تمرکز بر تحولات شماخی به عنوان یک کانون مطرح شهرنشینی در جنوب قفقاز، عوامل موثر بر فرسایش سیمای کالبدی و حیات اجتماعی آن در دوره ای متاخر بررسی شود. پرسش محوری پژوهش ناظر بر روند فرساینده ای است که در سده دوازدهم/هجدهم، کلیت حیات شهری در شماخی را از میان برد و این شهر مهم دوره صفوی را به ویرانه ای خالی از سکنه تبدیل کرد. به این منظور، نخست چشم اندازی از وضعیت شماخی و حیات شهری آن در دوره صفوی ترسیم شده و سپس، عوامل موثر بر نابودی این شهر و حیات اجتماعی آن از اواخر دوره صفوی تا آستانه تسلط روسیه بر قفقاز بررسی شده است. مبنای این بررسی اطلاعاتی است که از سفرنامه ها و گزارش های ناظران خارجی به زبان های مختلف گردآوری شده است. این اطلاعات با رویکرد تاریخ خرد و به روش توصیفی تحلیلی در جهت پاسخ به پرسش محوری پژوهش پردازش شده است. نتیجه پژوهش نشان می دهد که سرنوشت شماخی در دوره مورد بحث از عوامل مختلفی مانند بستر جغرافیایی و اقلیمی، موقعیت مرزی و ترکیب ناهمگون قومی و دینی تاثیر پذیرفته است. با وجود این، عامل محوری در این زمینه ضعف اقتدار سیاسی و تاثیر آن بر ناهمگونی قومی و فرهنگی شماخی در دوره پس از صفوی بود.

کلمات کلیدی:

دولت صفوی، شماخی، شهرنشینی، شیروان، قفقاز، نادرشاه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/861970>

